

Dosarul nr. 2ra-941/22

2-21027735-01-2ra-07072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – S. Vasilache

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2022, prin care a fost casată hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2021 și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2021, Smochin Marcel a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, prin care a solicitat constatarea faptului de violare a drepturilor prevăzute de art.6 și 13 ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art.1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova, cu obligarea reparării prejudiciului moral suportat în mărime de 150 000 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 27 martie 2014, s-a adresat la Judecătoria Telenești cu cerere de chemare în judecată către Veșca Liliana, Veșca Andrei și Veșca Tudor, prin care a solicitat încasarea venitului ratat, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoria Telenești din 31 martie 2014, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată și i-a fost oferit termen de 7 zile pentru achitarea taxei de stat, prezentarea actelor anexate la cerere, certificate în modul stabilit, și un set suplimentar de copii ale cererii și actelor anexate.

La 19 mai 2014 și 23 mai 2014, reclamantul a înaintat cerere privind aplicarea sechestrului și cerere de strămutare a cauzei la Judecătoria Bălți.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2014, cererea de strămutare a fost respinsă, cauza fiind restituită spre examinare la Judecătoria Telenești, în același complet de judecată.

La 01 iulie 2014, reclamantul a depus cerere de revizuire împotriva încheierii

Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2014.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 octombrie 2014, a fost respinsă cererea de recuzare înaintată de Smochin Marcel, iar prin încheierea din 04 noiembrie 2014, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire, cauza fiind restituită spre examinare la Judecătoria Telenești la 26 ianuarie 2015, iar ședința a fixată pentru 02 martie 2015.

La 31 ianuarie 2015, reclamantul repetat a depus prin fax o cerere de asigurare a acțiunii, care prin încheierea din 03 februarie 2015 a fost respinsă.

Totodată, reclamantul a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 04 noiembrie 2014, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 martie 2015, a fost respinsă cererea lui privind repunerea în termenul de declarare a recursului, cererea de recurs fiind respinsă ca tardivă.

După parvenirea dosarului la Judecătoria Telenești, a fost fixată ședința de judecată pentru 29 aprilie 2015, care a fost amânată la cererea reprezentantului părților.

În cadrul ședinței de judecată din 06 octombrie 2015, reclamantul a înaintat o cerere privind efectuarea expertizei tehnice de evaluare a prejudiciului ratat, care a fost admisă de către instanță și, respectiv, suspendat procesul până la prezentarea raportului de expertiză.

După parvenirea dosarului de la expertiză, prin încheierea Judecătoriei Telenești din 27 ianuarie 2017, cererea a fost scoasă de pe rol în temeiul art.267 lit. g) din Codul de procedură civilă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 mai 2017, cererea de recurs a fost admisă și casată încheierea din 27 ianuarie 2017, cu trimiterea cauzei în prima instanță pentru examinare.

În cadrul ședinței din 10 august 2017, reprezentantul reclamantului a solicitat repetat numirea unei expertize la SRL "Evals Consulting".

Prin încheierea din 01 septembrie 2017, a fost admis demersul reclamantului și s-a dispus efectuarea expertizei tehnice de evaluare în construcție de către SRL "Evals Consulting", procesul fiind suspendat până la prezentarea raportului de expertiză.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2018, s-a dispus reluarea procesului.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din 28 decembrie 2018, cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel către Veșca Liliana, Veșca Andrei și Veșca Tudor cu privire la încasarea venitului ratat, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind nefondată.

Potrivit scrisorii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, se atestă că hotărârea motivată a fost expediată părților la 18 octombrie 2019.

La 29 ianuarie 2019, Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Coșneanu Svetlana a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din 28 decembrie 2018.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2019, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat un termen de 10 zile pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 112, 50 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, a fost respins apelul declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Coșneanu Svetlana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 28 decembrie 2018.

La 06 aprilie 2020, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie

2020, recursul depus a fost declarat inadmisibil.

La 22 februarie 2021, reclamantul a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 09 septembrie 2020, care prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2021, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

Astfel, cererea de chemare în judecată a fost examinată mai mult de șase ani, fapt prin care i-a fost limitat accesul la justiție, Statul nu a reacționat adecvat la adresarea reclamantului cu cerere de chemare în judecată.

Consideră că perioada mai mare de șase ani de examinare a cauzei în instanțele naționale este un termen excesiv de mare și nu există în Republica Moldova un mecanism de compensare a urmărilor acestei încălcări, decât Legea nr. 87.

La fel, reclamantul a menționat că a suferit un prejudiciu moral în urma încălcării din partea autorităților a dreptului de acces la justiție, a dreptului la un proces judiciar echitabil, în termen rezonabil, a dreptului la un recurs efectiv și a dreptului de proprietate.

Din cauza atitudinii instanțelor în privința sa, a avut emoții profund negative, care s-au răsfrâns asupra stării sale fizice și psihice, astfel încât a fost nevoit să apeleze la servicii medicale, fiindu-i prescris tratament.

La fel, i-a fost adus prejudiciu onoarei, cinstei, demnității, prestigiului și reputației prin faptul că rudele, vecinii cunosc despre faptul că este implicat de atâția ani în acest litigiu și îi este rușine față de ei să recunoască că s-a judecat atâția ani pentru a dobândi dreptul de proprietate asupra banilor.

Nivelul suportării suferințelor psihice și fizice se agravează prin faptul că în perioada 2018-2019 a pierdut cele mai apropiate persoane, părinții săi.

Prejudiciul moral suportat este provocat prin: sentimente de frustrare, anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort, emoții, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, incapacitate de a se bucura de garanțiile prescrise de lege, sentimente de nedreptate și umilință, nervi, griji, suferințe psihice și fizice, stresuri, afectare sufletească și spirituală, dificultăți, demoralizare, descurajare, limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de deposedarea bunului, de satisfacții spirituale și materiale, anxietate cauzată de incertitudinea creată prin comportamentul acestuia.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea art. 6 CEDO în raport cu Smochin Marcel, sub aspectul încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Marcel Smochin prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La 24 mai 2021, Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 21 mai 2021, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 24 mai 2021, Smochin Marcel a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 21 mai 2021, solicitând casarea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2022, s-a respins apelul declarat de Smochin Marcel.

S-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2021, cu emiterea unei noi hotărâri

prin care, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel către Ministerul Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că durata rezonabilă a unei proceduri trebuie apreciată în funcție de circumstanțele cauzei și în baza următoarelor criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și miza litigiului pentru cel interesat.

Astfel, potrivit Raportului motivat, prezentat de către Judecătoria Orhei, sediul Telenești, instanța de apel a constatat că ședințele de judecată au fost stabilite în termen consecutiv reduși, amânări nejustificate din partea instanței nu au fost admise, perioadele dintre ședințe au fost stabilite rezonabil, în intervale reduse de timp, cu respectarea echilibrului dintre drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a menționat că termenul de examinare a cauzei a fost condiționat inclusiv de comportamentul participanților la proces, de circumstanțe ce nu depind de voința și discreția instanței de judecată, fiind dictat de necesitatea asigurării dreptului părților la un proces echitabil, dreptului la apărare, respectării principiului contradictorialității, egalității și disponibilității în drepturi a participanților la proces, precum și exigenței respectării procedurii de citare a părților, or, participanții la proces și-au valorificat drepturile procedurale prevăzute de legislația în vigoare, prin înaintarea diferitor cereri, prin neprezentarea la ședințele de judecată, inclusiv a reclamantului, prin urmare o încălcare a dreptului la examinare în termen rezonabil nu poate fi constatată.

Respectiv, instanța de apel a apreciat critic argumentele lui Smochin Marcel, or termenul de examinare a cauzei nu s-a datorat exclusiv conduitei instanțelor de judecată, ținând cont de faptul că participanții la proces, în mod special Smochin Marcel, au făcut uz de drepturile procedurale, prin înaintarea diferitor cereri și demersuri, inclusiv cerere de strămutare, cerere de recuzare, cerere privind efectuarea expertizei judiciare, exercitarea căilor de atac.

Mai mult ca atât, instanța de apel a remarcat că, potrivit raportului motivat, se reflectă faptul că părțile nu au obiectat împotriva amânărilor ședințelor de judecată, nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a solicita accelerarea procedurii de judecare a cauzei, astfel perioada de referință de examinare a cauzei civile nu poate fi considerată că depășește limita rezonabilității.

La 27 iunie 2022, a fost înregistrat recursul declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian, prin care s-a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2022 și menținerea hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru, din 21 mai 2021.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, s-a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra unor anumite argumente invocate de către apelant, fapt care se consideră o încălcare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și care determină că dosarul a fost examinat formal, ne asigurând reclamantului dreptul la un proces echitabil.

Astfel, a menționat că instanța de apel nu s-a expus și nu a dat apreciere faptului că dosarul și cererea de apel au fost expediate pentru examinare într-o perioadă de 7 luni,

tergiversare ce este imputabilă primei instanțe.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2022 a fost expediată părților în proces, la 17 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice. (f.d. 171, vol. III)

Astfel, în conformitate cu art.434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că cererea de recurs depusă de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian, la 27 iunie 2022, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță însă, criticile invocate de recurent, nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere

faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

În altă ordine de idei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa cărorva temeiuri care ar dicta declararea recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Osoian Lilian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh